

Din seria „Centenarul României și al Românilor”

Recenzie: Sorin Berilă – „Stalingrad – o poveste românească spusă de veteranul Nică Paiu”, Editura „Christiana”, București, 2018, 150 pagini...

Salut, bucuos, cu aprecieri bogate, laude curate și felicitări sincere, inițiativa Domnului Sorin Berilă de a publica volumul de față, acum, în anul nostru special, centenar, și de a-i lua un frumos, rodnic, grăitor și bogat interviu, în cadrul unei întâlniri binecuvântate și convorbiri autentice - Domnului Nică Paiu din localitatea Soci, comuna Miroslăvești, județul Iași – veteranul nonagenar din cel de-al doilea război mondial, care a participat la luptele de la Stalingrad și Cotul Donului, unde s-a desfășurat cea mai grandioasă bătălie la care a participat vreodată Armata Română, dar și cel mai mare dezastru militar – prin prisma pierderilor, din istoria noastră.

Dialogul cu vrednicul nostru interlocutor, ajuns la vârsta venerabilă, a senectuții, este un veteran de pe Frontul de Est, participant direct la Bătălia de la Stalingrad, rănit acolo și scăpat ca prin minune, după niște peripeții de necrezut și ajuns astăzi la 96 de ani, în mod providențial, pentru a ne povesti, nouă, tuturor, prin viu grai ce a pățimit și cum a biruit, este precedat de Cuvântul înainte, scris, cu multă măiestrie, de domnul Răzvan Codrescu, urmat de Mulțumirile și Introducerea semnate de autorul acestei lucrări!...

Totodată, la finalul său, volumul de față cuprinde/conține un grăitor documentar foto cu imaginile reprezentative ce au surprins diferite etape semnificative din istoria acestui neam și popor, în timpul războiului, precum și din viața protagonistului acestei cărți/acestui interviu – Venerabilul veteran nonagenar Nică Paiu.

Titlurile relevante ale acestui volum sunt: Cuvânt înainte; mulțumiri; introducere; mărturia veteranului Nică Paiu; considerații asupra bătăliei de la Cotul Donului, bibliografie selectivă și foto – documentar.

Potrivit domnului Sorin Berilă, „Discuțiile ce le-am purtat cu Veteranul Nică Paiu nu au făcut decât să-mi stârneasă și mai mult interesul și să mă determine să fac o călătorie documentară pentru a-l cunoaște pe veteran “la el acasă” cum se spune, acolo, în satul de răzeși, în ograda în care s-a născut, acum aproape un secol” astfel încât, „dis de dimineață, însoțit de domnul învățător, ne-am prezentat la poarta lui Nică Paiu, veteranul de la Cotul Donului. Gazda ne aștepta în ținută de gală – costum popular specific, gata pentru o discuție amănunțită. Interviul a decurs de minune, nea Nică are o memorie perfectă, coerență și o simplitate care sporește nota de autenticitate.

După ce am terminat interviul, ne-a servit cu o excelentă vișină, bineînțeles făcută acasă, iar apoi ne-a prezentat gospodăria: grajdul cu cele trei vaci, fiecare cu numele ei! cotețul cu doi porci, fântâna cea nouă, cu o apă atât de bună, încât părea fântâna cu apă vie din povești”.

În altă ordine de idei, poate vă întrebați și ne întrebăm, aici și acum, de ce este bine venită apariția/publicarea acestui interviu cu Moșul/Răzeșul și Veteranul nostru Nică Paiu? Pentru că, acum, că tot ne aflăm în anul centenar – 2018, eu unul consider că este momentul ca fiecare dintre noi să facă un bilanț, dacă nu altfel, măcar, așa, al anului care a trecut, analizând/cântărind

ce a făcut și ce nu a făcut în anul respectiv, cu realizările, împlinirile, succesele sau neîmplinirile sale!...

Altfel spus, referindu-ne, puțin, la scară națională, în anul 2017 i-am evocat pe eroi (în special pe cei din primul război mondial) l-am pomenit pe Patriarhul Iustinian Marina, i-am comemorat pe apărătorii/mărturisitorii din temnițele comuniste, l-am petrecut, pe ultimul drum pământesc, pe ultimul rege „uns” al României, într-un mod deosebit, elegant, spontan și sincer, cu adevărat regal și autentic, fără egal!...

Au mai fost și alte multe, variate și diverse, momente/evenimente și manifestări, toate grăitoare, relevante și elocvente însă vin să întreb eu, unul, aici și acum: ce am învățat, noi toți, din toate acestea, cu ce ne-am ales, care sunt foloasele/rezultatele, culturale, spirituale și duhovnicești, pe care le-am deprins noi din toate acestea?...

Există ele, cu adevărat?...

Vom fi, și noi, de aici înainte, mai curajoși, mai uniți, mai demni, mai corecți, mai onești, mai cinstiți, mai altruști decât până acum, ca neam, ca popor, adică vom reține și asimila ceva de la toți acești înaintași și eroi ai noștri, între care și Domnul Nică Paiu, sau vom reveni la vechile noastre metehne, defilând separat și pierzând în comun, ca până acum!...

Cu alte cuvinte, în anul centenar – 2018, al unității noastre naționale, când tânărul nostru stat românesc va împlini primii 100 de ani, vom învăța, oare, să nu mai fim atât de dezbinați, atât de frustrați, atât de complexați, atât de încrâncenați, atât de invidioși, atât de egoiști, atât de răzbunători, atât de fragili și atât de vulnerabili!...

Da, adevărat, multă lume, din toate colțurile lumii, a admirat și admiră, în continuare, spontaneitatea noastră, din unele momente ale istoriei, generozitatea sau ospitalitatea noastră, cultura, spiritualitatea și civilizația noastră, ca neam/ca popor, însă, din păcate, de cele mai multe ori, sunt nevoiți să se oprească numai la atât, fiindcă de constantă, perseverență și consecvență, susținută și întemeiată, nu (mai) poate fi vorba!...

De ce oare?...

Deoarece, între altele, ne trezim/ne revenim prea târziu, uneori mult prea târziu, având, printre altele, această slăbiciune ori neputință de a-i aprecia/admira pe conaționalii/concetățenii noștri, fie după ce nu mai sunt printre noi pământenii, fie după ce au ajuns în exil sau în refugiu – cum, iată, a fost (și) cazul Regelui Mihai I al României, fie după ce au ajuns în pușcăriile comuniste, în progrom-uri, gulag-uri și holocaust-uri, fie după ce s-au perindat în tot felul de peregrinări și emigrări pe întregul mapamond, pentru obținerea/câștigarea unui respect, cuvenit și binemeritat, a unui venit mai bun/a unui trai mai decent și a unei pâini mai bune/mai albe sau mai proaspete, când și pe ei de noi și pe noi de ei îi cuprinde și ne cuprinde dorul, regretul și jalea, mai cu seamă atunci când conștientizăm faptul, trist și dureros, că au lăsat acasă, copii supărați, marcați și afectați și, poate, chiar familii îndurerate și destrămate și, nu doar atât, ci au (mai) lăsat o țară fără forță de muncă, calificată și chiar necalificată, de am ajuns să-i angajăm, în locul lor, pe alții, de pe alte meridiane?!...

În concluzie, vin, iarăși, să întreb, aici și acum: care este proiectul nostru de țară pentru anul centenar – 2018 și nu numai, afară de aniversări/comemorări și manifestări culturale - spiritual – naționale, pline de festivism, desigur, binevenite și ele, adică mă gândesc la un demers/deziderat fiabil și viabil, eficient, consistent și suficient, complex și complet?!...

Avem. Există oare așa ceva?!...

Dacă da, unde este și cum arată acest proiect?!

Dacă nu, ce mai așteptăm sau, mai bine zis: de ce mai amânăm/întârziem acest lucru?!...

Căci dacă nu, dacă încă nu ne-am trezit din beția această cotidiană și nu ne-am revenit din amorțeala aceasta, generalizată, apoi să știm cu toții, fraților, că zadarnic a fost curajul și bărbăția eroilor, zadarnic a fost eroismul și credințioșia mărturisitorilor, zadarnică a fost toată implicarea și determinarea marilor bărbați de stat ai acestei țări, altminteri dăruită și binecuvântată de Dumnezeu, zadarnică a fost loialitatea și fidelitatea regelui, altfel spus, zadarnică toată această spontaneitate a noastră, altminteri minunată, de-a dreptul spectaculoasă și plină de entuziasm însă lipsită de substanță, seriozitate, consistență și consecvență, una argumentată, justificată și determinată, corect asumată și sincer responsabilizată!...

Așadar, evocându-i, în continuare, pe eroi, pomenindu-i pe martiri, cinstindu-i pe toți făuritorii Marii noastre Uniri de la 1918, trebuie totuși, să facem un pas, înainte, adică mai departe, dincolo de focul de paie, ajungând, deci, să ne respectăm între noi înșine, fără a ne mai sabota, șantaja, calomnia, descuraja, răzbuna și marginaliza, în mod reciproc, cu alte cuvinte, haideți să ne apucăm serios, asumat și responsabil, de treabă, căci curajul, bărbăția, credințioșia, patriotismul și eroismul nu trebuie să fie niște calități ori virtuți trecute și perimate ci, mai ales, prezente și, îndeosebi, viitoare!...

Prin urmare, în acest fel stând lucrurile, cu privire la anul și statul nostru centenar, la cartea de față, la protagonistul și la autorul ei, publicată, nu întâmplător, în acest an special – centenar, în încheierea acestui semnal editorial și publicistic, deci, aducem cinste, laudă, apreciere și admirație domnului Sorin Berilă, pe care ținem să-l felicităm, cu toții, (și) pentru această lucrare, și pe care o recomandăm tuturor cu toată căldura, îi dorim să ne mai hrănească mințile și sufletele noastre și cu alte lucrări ziditoare și folositoare nouă și urmașilor noștri, arătându-ne prin toate acestea dragostea sau atașamentul față de valorile perene ale Bisericii, poporului și neamului nostru Românesc, precum și vivacitatea ori tinerețea spirituală cu care l-a înzestrat Dumnezeu – Cel în Treime Slăvit și Lăudat, pe devotatul și iubitul Său fiu – propovăduitor și mărturisitor, în acest fel sau mod, și, totodată, îi dorim să aibă parte, în continuare, de folositoare bucurii, de binecuvântate mângâieri și de nemărginite împliniri duhovnicești, atât aici pe pământ, cât mai ales dincolo, în lumea cealaltă – a Împărăției Cerurilor, unde să se bucure de înveșnicita comuniune cu Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în lumina cea neînserată a Sfintei Treimi! Amin!...

Stelian Gomboș

<https://steliangombos.wordpress.com/>